

چهارشنبه 17 اردیبهشت 1393 - 7 رجب 1435 - 7 مه 2014

بمباران زندان «دوله تو» توسط رژیم بعثی عراق (1360 ش)...

* 17 اردیبهشت در دفاع مقدس

* بمباران زندان «دوله تو» توسط رژیم بعثی عراق (1360 ش)
اشاره:

پس از آشوب‌های منطقه‌ای در کردستان و اعزام نیروهای نظامی برای آرام ساختن استان کردستان، گروهک منحل دموکرات، تعدادی از این نیروهای فداکار را اسیر و زندانی می‌سازد. گروهک دموکرات که از نگهداری، مواظبت و تأمین این زندان مخوف به تنگ آمده بود، دست به دامان رژیم بعثی شد و جنایتکاران آن رژیم نیز در این روز با برنامه‌ای حساب شده به بمباران این زندان پرداخته و عده‌ای از دلاوران میهن اسلامی را که در اسارت حزب دموکرات بودند، به خاک و خون کشیدند.

* شهادت شهید علیرضا کمالی زاده (1361 ش)
اشاره:

شهید علیرضا کمالی‌زاده، چهاردهم دی‌ماه ۱۳۴۰ ش مصادف با سالروز تولد امام علی (ع) در شهر بوشهر چشم به جهان هستی گشود. علیرضا، دوران کودکی و نوجوانی خود را به‌طور طبیعی پشت سر گذاشت و در سن هفت سالگی راهی دبستان شد.

او در عملیات‌های متعددی از قبیل طریق‌المقدس، فتح‌المبین و بیت‌المقدس فعالانه شرکت داشت و چهارده ماه و اندی در جبهه‌های نور، علیه ظلم و کفر جنگید. علیرضا در اوقات فراغتش - از آن‌جا که دارای ذوق خطاطی و نقاشی بود - به تهیه تابلو مشغول بود و آن‌ها را در معابر جبهه نصب می‌نمود. وی همچنین در ارتباط با دایره سیاسی - ایدئولوژیک تیپ محل خدمتش، در امر تبلیغات اسلامی و پخش کتاب‌های سودمند و نیز احداث مسجد، برگزار نمودن نماز جماعت و... هم‌زمانش را یاری می‌نمود. طی عملیات پیروزمندانه بیت‌المقدس با رمز مبارک یا علی بن ابی‌طالب (ع) در تاریخ هفدهم اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۶۱ هجری شمسی هنگامی که به‌عنوان دیده‌بان با مزدوران بعثی در مصاف بود، بر اثر اصابت ترکش خمپاره به شانه راستش در سن بیست و یک سالگی، به درجه رفیع شهادت که آرزوی همیشگی‌اش بود، نائل گردید. آنچه شایان توجه می‌باشد، این است که همانند تولدش که مصادف شد با میلاد مبارک حضرت علی (ع)، شهادتش نیز درست در روز ولادت این امام بزرگوار شیعیان جهان به وقوع پیوست.

* 17 اردیبهشت در گذر تاریخ

* وقوع زلزله شدید در سلماس و کشته شدن بیش از دو هزار نفر
(1309 ش)

اشاره:

زلزله بزرگ و مخرب سال ۱۳۰۹ سلماس جزو یکی از مخربترین زلزله‌های منطقه آذربایجان محسوب می‌گردد. این زلزله پانزده ساعت پس از پیش لرزه سلماس در نیمه‌شب سه‌شنبه یا در حقیقت بامداد روز چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت زلزله اصلی در آن واحد موجب تخریب کامل دیلمقان و حدود شصت روستا در دشت سلماس و مناطق حاشیه آن شد. دامنه آسیب‌ها از دشت سلماس به دهستان قطور و مسیر علیای زاب در ترکیه کشیده شده بود و موجب کشته شدن ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰ نفر در سلماس شد.

در منطقه سلماس به سبب نا امنی‌های پس از

دوران صفویه آثار باستانس جدی و قابل تأمل وجود نداشته و اگر اثری موجود بوده پس از دوره قاجاریه بوده که آن هم در حوادث پس از جنگ اول جهانی تقریباً نابود شد. بررسی آثار باقیمانده باستانی در سلماس نشان می‌دهد آثار موجود در کوهستان نظیر قلاع باستانی و دخمه‌های اورارتوئی و یا بنا هائی که به نوعی در ساختمان‌شان سنگ می‌باشد از استحکام نسبتاً مناسبی در برابر زلزله بزرگ ۷/۲ درجه سلماس داشته‌اند. بر اساس این مطالعه کل آثار خشتی و گلی منطقه از بین رفته‌اند. در این زلزله اکثر آثار باستانی سلماس از جمله حصار ۴ متری شهر دیلمقان، مساجد و بقاع قدیمی و عبادتگاه‌های مسیحیان، مناره قرون وسطی‌ی میرخاتون در کهنه شهر، پلهای قدیمی از بین رفت. این زلزله که بزرگی آن را بربریان (۱۹۷۴) $M=7/4$ و مؤسسه

ژئوفیزیک $M=7/2$ برآورد کرده است یکی از مخربترین زلزله‌های آذربایجان و شاید منطقه خاورمیانه می‌باشد بطوریکه سال ۱۹۳۰ در تاریخ زلزله‌شناسی بنام ۱۹۳۰ سلماس ثبت شده است. پس از زلزله در ۱۰ کیلومتری شمال گسل سلماس یک چشمه آب گازدار هیجده درجه بوجود آمد که در سلماس زلزله بولاغی (چشمه زلزله) نامیده شد. این چشمه بعدها پس از زلزله‌ها مخصوصاً زلزله

۲۲ ژوئن ۱۹۷۳ سلماس رنگ گل به خود گرفت. در نتیجه این زلزله سطح ایستابی منطقه موقتاً بالا رفته و مناطق پست را آب فرا گرفت اما به زودی به سطح پیشین خود فرو نشست. آب دریاچه که خیلی پائین رفته بود به تدریج بالا آمد و زمین لغزشهای متعدد در دره سلماس و در شیبه‌های لشکران و سایر مناطق رخ داد که ریزش تپه‌های باستانی هفتوان تپه و دیریش تپه قابل ملاحظه بود. امبرسیز (۱۹۸۲) شعاع تخریب زلزله را ۲۳ کیلومتر و شعاع احساس را ۳۵ کیلومتر برآورد کرده است یعنی این زلزله در بغداد و تفلیس احساس شده است. پس از استقرار آرامش در سلماس، شهر جدیدی در یک کیلومتری دیلمقان - در محل فعلی شهر سلماس با نقشه صحیح شهر سازی و مهندسی و به صورت شطرنجی مهندس اسدالله خاورزمین احداث و به هر یک از اهالی شهر ویران شده سلماس قطعه زمین مناسبی جهت خانه سازی و اسکان داده شد. از ویرانه‌های سلماس امروزه چیزی باقی نمانده است، بجز پایه دیوارهای مسجد آقا «آقامچیدی» و سنگهای منشوری شکل ستونهای مسجد که جای دارد محل این آثار توسط میراث فرهنگی حصار کشی شده و بعنوان یادگاری از زلزله مشهور و ویرانگر ۱۹۳۰م سلماس برای آیندگان جهت عبرت و برنامه ریزی اصولی جهت تلاش برای بسط دانش زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله در منطقه استفاده گردد.

* درگذشت استاد «بدیع الزمان فروزانفر» نویسنده، شاعر و ادیب برجسته معاصر (۱۳۴۹ش) اشاره:

استاد بدیع الزمان فروزانفر خراسانی در حدود سال ۱۲۷۹ ش (۱۳۱۸ ق) در بشرویه در استان خراسان به دنیا آمد. تحصیلات خود را در صرف، نحو، معانی، بیان، منطق، حکمت و فلسفه در مشهد و تهران در خدمت استادانی مانند ادیب نیشابوری، میرزا طاهر تنکابنی و سیدکاظم عصار و... به پایان رساند و پس از آن در مدرسه دارالمعلمین عالی، سمت معلمی ادبیات را برعهده گرفت. بدیع‌الزمان از استعداد و هوشی بسزا برخوردار بود و حافظه‌ای فوق‌العاده داشت. وی سفرهای علمی متعددی به خارج از کشور انجام داد و در دانشگاه‌های برخی کشورها، کرسی تدریس زبان و ادبیات فارسی را تأسیس کرد. استاد فروزانفر دانشمندی نکته سنج، استادی محقق و مدرسی بی‌نظیر بود و علاوه بر داشتن اطلاعات بسیار در زمینه معارف اسلامی و ادبیات فارسی، شاگردان بسیاری تربیت نمود که هریک از آنها در شمار استادان بزرگ به شمار می‌آیند. از این ادیب گرانقدر آثار فراوانی بر جای مانده که تالیف کتاب سخن و سخنوران در چهار جلد، تاریخ ادبیات ایران و نیز تصحیح کلیات شمس تبریزی و نیز تصحیح فیه مافیه مولوی و... از آن جمله‌اند. استاد فروزانفر سرانجام در ۱۷ اردیبهشت ۱۳۴۹ بر اثر سکته قلبی در هفتاد سالگی در تهران دار فانی را وداع گفت و جامعه ادبی ایران را سوگوار نمود.

* درگذشت «مهرداد اوستا» شاعر و قصیده‌سرا (۱۳۷۰ ش) اشاره:

محمدرضا رحمانی مشهور به مهرداد اوستا - فرزند محمدصادق از شعرای نامی معاصر - در سال ۱۳۰۶ ش در بروجرد متولد شد و تحصیلات مقدماتی را در زادگاه خود به پایان برد. وی پس از اخذ لیسانس فلسفه به سمت دبیری، به تدریس پرداخت. استاد مهرداد اوستا، مبارزات سیاسی خود را سال‌ها پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران آغاز کرد. او در مجموعه اشعار خود و نیز در کتاب «تیرانا» با لحنی تند از رژیم شاه انتقاد کرده است. اوستا اشعاری زیبا درباره انقلاب اسلامی و همچنین رثای حضرت امام سروده است. او سال‌های بسیاری از عمر خود را صرف تحقیق در اشعار شاعرانی همچون حافظ، مولوی، خاقانی و ادبیات اساطیری جهان کرد.

مهرداد اوستا در سرودن انواع شعر به ویژه قصیده مهارت و شهرت داشت. وی بعد از انقلاب اسلامی ایران، سمت مشاور فرهنگی ریاست جمهوری را بر عهده داشت. همچنین در سال‌های پایانی عمر خود به عنوان رئیس شورای شعر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت می‌کرد. از این شاعر گرانقدر آثار منظوم و منثور ارزشمندی چون امام، حماسه‌ای دیگر، و از کاروان رفته به یادگار مانده است.

مهرداد اوستا سرانجام در ۱۷ اردیبهشت ۱۳۷۰ در

۶۳ سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و رخ در نقاب خاک کشید.

* صدور دستورالعمل اجرائی تحریم اقتصادی ایران توسط دولت آمریکا (۱۳۷۶ ش) اشاره:

در ۱۷ اردیبهشت ۱۳۷۶ ش برابر با هفتم می ۱۹۹۷ م، بیل کلینتون، رئیس جمهور وقت ایالات متحده آمریکا، دستورالعمل اجرائی مهمی را که متضمن تحریم و فشار جدید اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران بود، امضاء کرد. در این دستورالعمل، ایران به حمایت و پشتیبانی از تروریسم جهانی و اقدام برای دستیابی به سلاح‌های مخرب و ویران کننده و کشتار جمعی متهم شده بود. این تحریم، فراتر از ممنوعیت تجاری است که از

سال 1366 ش (1987 م) انجام گرفته است. به موجب این دستورالعمل علاوه بر تمدید ممنوعیت صدور کالاهای تجاری به ایران و خرید نفت از ایران، و نیز تجارت هر نوع کالا، روابط و خدمات مالی و سرمایه‌گذاری در ایران، شرکت‌های آمریکایی از تأیید یا تصویب و یا فراهم ساختن تسهیلات لازم جهت اجرای معاملات مربوط به ایران منع شدند و یک ماه فرصت داده شد که این کمپانی‌ها، قراردادهای خود را تسویه نمایند. همچنین در صورت عدم رعایت این دستور توسط شرکت‌های آمریکایی، مجازات سختی برای آنان در نظر گرفته شد. این تحریم‌ها در نهایت با متضرر شدن کمپانی‌های آمریکایی مواجه گردید در حالی که شرکت‌های دیگر کشورهای جهان، ارتباطات اقتصادی خود را با جمهوری اسلامی ایران افزایش داده و به تحریم‌ها توجهی نکردند.

* روز اسناد ملی

* سیل در خراسان، ایلام، آذربایجان و کرمانشاه علاوه بر کشتن 54 نفر صدها خانه را ویران ساخت و هکتارها زمین کشاورزی را به لجن زار تبدیل کرد (1354 ش)

* ملک خالد پادشاه عربستان سعودی درباره وقایع ایران با یک روزنامه کویتی گفت شاهنشاه ایران اوضاع را به کنترل دارند (1357 ش)

* در مقابل کاخ سفید واشنگتن دانشجویان ایرانی تظاهرات کردند (1357 ش)

* 7 رجب در گذر تاریخ

* تولد «ابن طرّار» محدث و

ادیب مسلمان (305 ق)

اشاره:

ابوالفتح معافی بن زکریا بن یحیی معروف به ابن طرّار از بزرگان و اساتید علمای شافعی بود و در فقه، ادب، حدیث، نحو و لغت تبخّر داشت. این دانشمند مسلمان، تألیفات متعددی در فقه داشت اما هیچ یک از آن‌ها به جای نمانده است. از آثار ابن طرّار که در زمینه‌ی ادب از محتوای در خور توجهی برخوردار است می‌توان به کتاب الجلیس الصالح الکافی و الانیس التّاصح الشّافی اشاره کرد. این کتاب که معروف به الجلیس و الانیس است شامل یکصد جلد می‌باشد که برخی از آن‌ها با ذکر یک حدیث نبوی آغاز شده است و سپس مؤلف به شرح حدیث پرداخته و حکایت‌ها و قطعه‌های منظوم مناسب، نقل کرده است. ابن طرّار در سال 390 ق

در هشتاد و پنج سالگی در بغداد بدرود حیات گفت.

* انعقاد «معاهده ی پاریس»،

بین ایران و انگلیس در عهد

«ناصرالدین شاه» (1273 ق)

اشاره:

هرات از دیرباز متعلق به سرزمین ایران بود ولی در زمان محمدشاه قاجار از دست ایران خارج شد. ناصرالدین شاه برای الحاق دوباره‌ی آن به هرات لشکرکشی کرد و در صفر 1273 ق این شهر را تسخیر نمود.

این عمل که به مذاق انگلستان خوش نیامد باعث عکس‌العمل آنان گردید و جزیره‌ی خارک، بوشهر و برخی نواحی خوزستان را اشغال کردند. پس از این تیرگی روابط، ایران نماینده‌ای جهت برطرف نمودن کدورت‌ها به پاریس فرستاد و در آن‌جا پیمان پاریس امضاء شد که به موجب آن، ایران حق مداخله در افغانستان را ندارد و باید از ادعاهای خود درباره‌ی هرات چشم‌پوشی کند. این معاهده باعث نفوذ هرچه بیشتر انگلیس در ایران گردید و به وجهه‌ی دولت لطمه زد.

* 7 می در گذر تاریخ

* تسلیم کامل آلمان در برابر متفقین و پایان جنگ جهانی دوم در اروپا (1945 م)

اشاره:

از سال 1943 م، شکست‌های آلمان در جنگ جهانی دوم آغاز شد. به دنبال این شکست‌ها، روس‌ها در جبهه شرق، دست به تعرض شدیدی زدند و تا خاک آلمان و متصرفات این کشور در شرق اروپا پیش رفتند. در جبهه غرب نیز حملات متفقین با کمک ارتش آمریکا شدت گرفت و بدین ترتیب در اواخر سال 1944 م، پیشروی ارتش متفق در دو جبهه به

طرف آلمان ادامه یافت. از اوایل سال 1945م متفقین از غرب و روس‌ها از شرق وارد برلین شدند. در این حال هیتلر خودکشی کرد و بسیاری از سران حزب نازی دستگیر شدند. بدین ترتیب با شکست کامل آلمان، جنگ جهانی دوم به پایان رسید. این جنگ در حدود 55 میلیون کشته و خسارات بسیار زیادی در جهان بر جای گذاشت.

* آغاز قیام مردم اسپانیا علیه
«ناپلئون بُناپارت» امپراتور فرانسه (1808م)
اشاره:

دولت اسپانیا از قرون پانزدهم و شانزدهم میلادی یکی از استعمارگران بزرگ اروپائی به شمار می‌رفت و سرزمین‌های بسیاری را در خارج از قاره اروپا تحت اشغال درآورده بود. اما این بار مردم اسپانیا، خود طعم تلخ اشغال کشورشان توسط نیروهای بیگانه را چشیدند. و سپاهیان ناپلئون بُناپارت، این کشور را به اشغال خود درآوردند. از این رو قیام مردم اسپانیا علیه فرانسویان در 7 مه 1808م آغاز شد. در نهایت، مردم اسپانیا پس از 5 سال مبارزه با اشغال‌گران فرانسوی آنان را در 25 دسامبر 1813م از میهن خود بیرون راندند. در همین مدت اسپانیا متحمل شکست‌هایی در امریکای جنوبی شد که موجب آزادی و استقلال تعدادی از مستعمرات این کشور گردید.

* آغاز تجاوز استعماری انگلیس به زیمبابوه در آفریقا (1888م)
اشاره:

استعمارگران فرانسوی از اوایل قرن نوزدهم میلادی بر مناطقی از جنوب شرقی آسیا تسلط یافتند و سرزمین‌های لائوس، کامبوج و ویتنام را به تصرف خود درآوردند. فرانسوی‌ها تمام این منطقه را هندوچین فرانسه خواندند و ضمن حفظ شکل ظاهری حکومت‌های پادشاهی در این کشورها، آنان را به اطاعت خود واداشتند. اما در فاصله دو جنگ جهانی اول و دوم، شورش‌های پراکنده‌ای علیه استعمارگران فرانسوی از جانب انقلابیون ویتنام آغاز شد که با واکنش نیروهای استعماری مواجه گردید. این شورش‌ها پس از جنگ جهانی دوم افزایش یافت و نیروهای انقلابی تحت رهبری هوشی مینه، مبارز استقلال‌طلب ویتنامی در دوم سپتامبر 1945م استقلال ویتنام را اعلام کردند. در این میان اعلام آمادگی هوشی‌مینه برای مذاکره با فرانسویان و انتقال مسالمت‌آمیز قدرت به مردم ویتنام، با مخالفت فرانسویان مواجه شد چرا که فرانسوی‌ها مطامع استعماری خود را دنبال می‌کردند و حاضر به مصالحه نبودند. از این رو نخستین دوره جنگ‌های ویتنام از سال 1946م، آغاز شد و به مدت 9 سال، تا سال 1954م ادامه یافت. آخرین نبرد سنگین بین دو طرف در قلعه مستحکم دین بین فو روی داد که در طی آن، فرانسوی‌ها پس از 55 روز محاصره توسط نیروهای ویتنام و وارد آمدن تلفات بسیار بر آنان، سرانجام در هفتم مه 1954م، تسلیم نیروهای ویتنامی شدند و زمینه برای خروج آنان از این کشور فراهم شد. با این حال علی‌رغم مذاکرات صلح و انعقاد قرارداد در 20 ژوئیه 1954م، این جنگ‌ها پایان نیافت و با تقسیم ویتنام به دو قسمت شمالی و جنوبی و ورود آمریکا به جنگ ویتنام، حوادث بسیاری اتفاق افتاد.

* اشغال تونس توسط متفقین در جریان جنگ جهانی دوم (1943م)

* پایان جنگ معروف «دین بین فو» در هند و چین میان ویتنام و فرانسه (1954م)
اشاره:

استعمارگران فرانسوی از اوایل قرن نوزدهم میلادی بر مناطقی از جنوب شرقی آسیا تسلط یافتند و سرزمین‌های لائوس، کامبوج و ویتنام را به تصرف خود درآوردند. فرانسوی‌ها تمام این منطقه را هندوچین فرانسه خواندند و ضمن حفظ شکل ظاهری حکومت‌های پادشاهی در این کشورها، آنان را به اطاعت خود واداشتند. اما در فاصله دو جنگ جهانی اول و دوم، شورش‌های پراکنده‌ای علیه استعمارگران فرانسوی از جانب انقلابیون ویتنام آغاز شد که با واکنش نیروهای استعماری مواجه گردید. این شورش‌ها پس از جنگ جهانی دوم افزایش یافت و نیروهای انقلابی تحت رهبری هوشی مینه، مبارز استقلال‌طلب ویتنامی در دوم سپتامبر 1945م استقلال ویتنام را اعلام کردند. در این میان اعلام آمادگی هوشی‌مینه برای مذاکره با فرانسویان و انتقال مسالمت‌آمیز قدرت به مردم ویتنام، با مخالفت فرانسویان مواجه شد چرا که فرانسوی‌ها مطامع استعماری خود را دنبال می‌کردند و حاضر به مصالحه نبودند. از این رو نخستین دوره جنگ‌های ویتنام از سال 1946م، آغاز شد و به مدت 9 سال، تا سال 1954م ادامه یافت. آخرین نبرد سنگین بین دو طرف در قلعه مستحکم دین بین فو روی داد که در طی آن، فرانسوی‌ها پس از

55 روز محاصره توسط نیروهای ویتنام و وارد آمدن تلفات بسیار بر آنان، سرانجام در هفتم مه 1954م، تسلیم نیروهای ویتنامی شدند و زمینه برای خروج آنان از این کشور فراهم شد. با این حال علی‌رغم مذاکرات صلح و انعقاد قرارداد در 20 ژوئیه 1954م، این جنگ‌ها پایان نیافت و با تقسیم ویتنام به دو قسمت شمالی و جنوبی و ورود آمریکا به جنگ ویتنام، حوادث بسیاری اتفاق افتاد.

* مرگ «ویلیام کیسی» رئیس پیشین سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) (1987م)

اشاره:

ویلیام کیسی رئیس پیشین سازمان جاسوسی آمریکا موسوم به سیا، در سال 1913م متولد شد. وی در رشته‌های حقوق و علوم سیاسی تحصیل کرد و در دوران حکومت فرانکلین روزولت، ریاست اولین تشکیلات جاسوسی آمریکا با نام اداره خدمات نظامی را بر عهده گرفت. این تشکیلات در کشاکش جنگ جهانی دوم و با هدف به دست آوردن اطلاعات نظامی از داخل جبهه‌های دشمن به وجود آمد.

سازمان جاسوسی نوبنیاد روزولت، تحت ریاست ویلیام کیسی از ابتداء، تشکیلات موفق بود، به همین خاطر، وی کمک مالی بسیاری به این سازمان کرد. کیسی نیز از سال 1947م که سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) رسماً تأسیس یافت تا آغاز دهه 1980، همواره در مشاغل و سمت‌های بالای این سازمان انجام وظیفه نمود. او در سال 1980م سرپرستی ستاد انتخاباتی رونالد ریگان رئیس جمهور پیشین آمریکا را برعهده گرفت و با انتخاب وی به ریاست جمهوری، در سال 1981م ریاست سازمان جاسوسی آمریکا به کیسی واگذار شد. ویلیام کیسی طی هفت سال ریاست این سازمان،

همه ساله بر بودجه آن افزود و جاسوسان آمریکا را به نقاط مختلف جهان فرستاد. کیسی در نهایت، در دوم فوریه 1987م به دلیل برملا شدن رسوائی موسوم به ایران گیت و مذاکره با ایران، از مقام خود استعفاء داد. او از عوامل مؤثر در به وجود آمدن این رسوائی سیاسی برای هیأت حاکمه آمریکا بود. وی که سال‌ها از سرطان مغز رنج می‌برد سرانجام در حالی که در جلسه دادگاه، مشغول ادای توضیحات درباره رسوائی ایران گیت بود، در هفتم مه 1987م در 74 سالگی بر اثر سکته مغزی جان خود را از دست داد. ویلیام کیسی مسن‌ترین و با تجربه‌ترین رئیس سازمان جاسوسی آمریکا از بدو تأسیس این سازمان بود و نقش مهمی در گسترش فعالیت‌های جاسوسی آن ایفاء نمود